

**СХВАЛЕНО**

Педагогічною радою

Протокол № 4 від 15.06.2020р.

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор

Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Козелецької селищної ради

Чернігівської області

\_\_\_\_\_ Старченко І.В.

**Освітні програми**  
**закладу загальної середньої освіти**  
**Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.**  
**Козелецької селищної ради**  
**Чернігівської області**  
**на 2020-2021 н.р.**

## Зміст

Розділ 1. Освітні програми закладу загальної середньої освіти Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст. Козелецької селищної ради Чернігівської області

1.1. Загальні положення

1.2. Освітня програма для І ступеня (1-4 класи)

1.3. Освітня програма для ІІ ступеня (5-9 класи)

1.4. Освітня програма для ІІІ ступеня (10-11 класи)

Розділ 2. Опис моделі випускника Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

## **1.1. Загальні положення**

Освітня програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», від 14 січня 2004 року № 24 та від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1-3 клас).

### **Початкова загальна освіта I ступінь**

**Початкова освіта** – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

**Метою початкової освіти** є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–3 класи і 4 клас, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Освітню програму загальної середньої освіти I ступеня **закладу загальної середньої освіти Лемешівської ЗОШ I-III ступенів** розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 клас), листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-3-х класів закладів загальної середньої освіти, наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-3-х класів; постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (4 клас), наказу МОН України від 20.04.2018 №407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (4 клас).

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

**Програму побудовано із врахуванням таких принципів:** - дитиноцентрованості і природовідповідності; - узгодження цілей, змісту і

очікуваних результатів навчання; - науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; - наступності і перспективності навчання; - взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; - логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей; - можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; - творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; - адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

### **Освітня програма визначає:**

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями; • орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

## **СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ**

**Загальний обсяг навчального навантаження** для учнів 1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік); 2 клас – 15 годин на тиждень (525 годин/ навч.рік); 3 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік); 4 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік). Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Відповідно до мов навчання у 4 класі передбачено навчальний план початкової школи з українською мовою навчання (таблиця 1). Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації; у 1 класі передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання (таблиця 2). Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

На основі навчального плану ЗЗСО складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

**Освітні галузі 1 клас НУШ (ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ цикл I (1-3 класи) під керівництвом Савченко О.Я.):**

Мовно-літературна (українська мова і літературне читання) (МАО) Іншомовна освіта (англійська мова)(ІНО) Математична (математика) (МАО) Громадянська і історична (ГІО), природнича (ПРО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), інформатична (ІФО), технологічна (ТЕО) («Я досліджую світ»)

Мистецька (МІО) (мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво) Фізкультурна (ФІО) (фізична культура).

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складову навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних

освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

**Освітні галузі 4 класу:** Мови і літератури ( «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова») Математика («Математика») Суспільствознавство («Я у світі») (4 клас). Природознавство («Природознавство») Мистецтво («Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво») Технології («Трудове навчання» та «Інформатика») Здоров'я і фізична культура («Основи здоров'я» та «Фізична культура») Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (2-4 класи) та Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1-3 клас) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів використовується на:

- запровадження курсів за вибором (3-4 класи),
- індивідуальні заняття та консультації у 3 – 4-х класах.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

### **ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ВИЗНАЧЕНИХ ВІДПОВІДНИМ ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ ЗАГАЛЬНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма (1-3 клас) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних

ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання (2-4 класи) повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.



## **ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ**

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на

національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

## **ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ**

**Освітні галузі 1-3 клас НУШ:** Мовно-літературна Математична Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, технологічна, інформатична

Мистецька Фізкультурна **Мовно-літературна освітня галузь (українська мова і літературне читання, англійська мова)** ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети: 1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»; **Математична галузь (математика)** ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

**Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі («Я досліджую світ»)** можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма «Я досліджую світ» ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі. Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

«Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

**Інформатична освітня галузь (інформатика)** починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для:

- доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);
- опрацювання інформації;
- перетворення інформації із однієї форми в іншу;
- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

**Технологічна освітня галузь (дизайн і технології)** ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

**Мистецька освітня галузь (мистецтво або музичне мистецтво, образотворче мистецтво)** ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне

мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

**Фізкультурна освітня галузь (фізична культура)** ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,
- проведення групових занять.

З метою формування мовних навичок з англійської мови використовується 1 година з варіативної частини у 3 класі на курс за вибором «Magic English».

**Освітня галузь 4 класу:** Мови і літератури Математика Суспільствознавство Природознавство Мистецтво Технології Здоров'я і фізична культура Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова».

Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметом «Я у світі» (4 клас). Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (4 клас), від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 клас) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна частина навчального плану в 4 класі використана на:

1 год. на вивчення предметів освітньої галузі

1 год. на курс за вибором «Логіка»

**Логічна послідовність вивчення предметів** розкривається у відповідних навчальних програмах.

**ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ** У 1-3 класі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу в 2-4 класах є:

- різні типи уроків,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення

конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

**Освітня програма початкової освіти** передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме:

- здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, висловлювати і захищати власні погляди;
- досліджувати ситуації і виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини;
- готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, здатності до соціальної комунікації й активності;
- усвідомлювати почуття власної гідності, діяльності з урахуванням власних прав і свобод, поваги до прав і гідності інших осіб, протидію дискримінації та нерівному ставленню до особистості;
- володіти навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності, готовності до здорового способу життя.

А також всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

**Робочий навчальний план Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2020- 2021 н. р. (початкова школа)**

**Навчальний план**  
**Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.**  
**початкової школи НУШ 1- 3 клас на 2020-2021н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень /рік у класах		
	1 клас 10 учні	2 клас 3 учнів	3 клас 9 учнів
Українська мова	5	3,5	7
Англійська мова	2	3	3
Математика	4	3	5
Я досліджую світ ( природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3		3
Я досліджую світ (мовно – літературна галузь)	2	2	
Трудове навчання	1	0,5	1
Інформатика		0,5	1
Музичне мистецтво	1	0,5	1
Образотворче мистецтво	1	0,5	1
Фізична культура	3	1,5	3
Усього	22	15	25
<b>ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА</b>			
Додаткові години на вивчення предметів інваріативної складової	1		
Курс за вибором “Magic English”			1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	15	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріативної та варіативної складових,що фінансується з бюджету ( без урахування поділу класів на групи)	23	15	26

Директор школи

І.В.Старченко



**Навчальний план  
Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.  
початкової школи 4 клас на 2020-2021н.р.**

№ п/п	Навчальні предмети	4 клас  5 учнів
	<b>ІНВАРІАТИВНА ЧАСТИНА</b>	
1.	Українська мова	7
2.	Іноземна мова	2
3.	Математика	4
4.	Природознавство	2
5.	Музика	1
6.	Образотворче мистецтво	1
7.	Трудове навчання	1
8.	Інформатика	1
9.	Фізична культура	3
10.	Я у світі	1
11.	Основи здоров'я	1
12.	РАЗОМ	21+3
	<b>ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА</b>	
	Індивідуальні заняття	1
	Курси за вибором «Логіка»	1
	Граничне допустиме навантаження 1 учня	23
	Всього використано	26

Директор школи

І.В.Старченко

### **Початкова школа:**

Для учнів 4 класу – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня затверджена наказом МОН України №407 від 20.04.2018 р.

. Для учнів 1-3 класу Державний стандарт початкової освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87. Типова освітня програма початкової освіти, цикл I розроблена під керівництвом О.Я.Савченко.

### **Базова загальна середня освіта II ступінь**

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Освітня програма II ступеня освіти складена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової 12 освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мови і літератури Суспільствознавство Мистецтво Математика Природознавство Технології Здоров'я і фізична культура Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 890 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати</p>

		<p>найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційноцифрова компетентність	<p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати</p>

		<p>оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку кожного</p>

		<p>окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	--

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Варіативна складова навчальних планів використовується на: - підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно.

Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години. Зокрема запроваджені курси за вибором: з математики у 5, 6 класах по 1 годині; української мови – 5,6 кл. по 1 год., історії України у 6 класі 1 год., хімії у 7 кл. – 1 год., української літератури у 5 кл. - 0,5 год.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій, зокрема: легка атлетика, гімнастика, футбол, баскетбол, волейбол, спортивні ігри, туризм. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів

Ключові компетентності такі, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>

2	Спілкування іноземними мовами	<p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.



Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчальнопрактичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

**Навчальний план**  
**Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст. основної школи на 2019- 2020 н.р.**

№ п/п	Класи	5 8 учнів	6 8 учнів	7 5 учнів	8 8 учнів	9 3 учнів
<b>ІНВАРІАТИВНА СКЛАДОВА</b>						
1.	Українська мова	3,5	3,5	2.5	2	1.5
2.	Українська література	2	2	2	2	1.5
3.	Англійська мова	3	2	2	2	1.5
4.	Російська мова	2	2	2	2	1.5
5.	Зарубіжна література	2	2	2	2	1.5
6.	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
7.	Всесвітня Історія		1	1	1	1
8.	Основи правознавства					1
9.	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
10.	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
11.	Мистецтво				1	0.5
12.	Математика	4	4		-	
13.	Алгебра			2	2	1.5
14.	Геометрія			2	2	1.5
15.	Природознавство	2	-	-	-	-
16.	Біологія	-	2	2	2	1.5
17.	Географія	-	2	2	2	1
18.	Фізика	-	-	2	3	1,5
19.	Хімія	-	-	1.5	2	1.5
20.	Трудове навчання	2	2	1	1	0.5
21.	Інформатика	1	1	1	2	1
22.	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
23.	Фізична культура	3	3	3	3	1.5
	Разом	25,5+3	27,5 +3	29+3	31+3	22,5 +1.5
<b>ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА</b>						
	Факультативи					
	«Цікава хімія»			1		
	б) Курси за вибором					
	«Виразне читання»	1				
	Культура усного мовлення	0,5				
	Географія «Етнографія»		1			
	Українська мова « Живе слово»			1		
	Математика «Логіка»	1	1			
	Історія «Міфологія»		1			
	Українська мова «Сходинки до орфографії»		0,5			
	в)індивідуальні та групові заняття					
	Гран. допуст на 1 учня	28	31	31	31	24
	Всього використано	28.5+2. 5	30.5+3.5	32+2	34	24
	Всього фінансується	31	34	34	34	24

Директор школи

І.В.Старченко

**Основна школа:**

- для 5-9 класів –Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня затверджена наказом МОН України №405 від 20.04.2018 р..

З метою поглибленого розуміння мовних явищ, розширення кругозору учнів, розвитку в них умінь застосовувати суміжні знання з інших предметів

за рахунок варіативної частини навчального плану відводиться курси за вибором у 5 класі «Культура усного мовлення» (українська мова), «Логіка» (математика), «Виразне читання» (українська література). У 6 класі «Міфологія» (історія), «Логіка» (математика), «Етнографія» (географія), «Сходинки орфографії» (українська мова). У 7 класі «Живе слово» (українська мова), «Цікава хімія» (хімія).

### **Повна загальна середня освіта III ступінь**

Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказами Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року відповідно № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів освіти загальної середньої освіти III ступеня» (10-11 клас).

Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказами Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року відповідно № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів освіти загальної середньої освіти III ступеня» (10 клас 2018-2019 н.р.) та № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів освіти загальної середньої освіти III ступеня» (11 (12) класи 2018-2019 н.р.)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає: - загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів; - очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблицях; пропонується зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і

науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН); - рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти; - вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мови і літератури Суспільствознавство Мистецтво Математика Природознавство Технології Здоров'я і фізична культура Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-их класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-их класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

З метою реалізації профільного навчання робочий навчальний план для 10-11го класів на 2020-2021 навчальний рік складений відповідно Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408 та розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2020 року.

Запропоновані навчальні плани дають змогу комплектувати старші класи за напрямками диференціації: філологічним, суспільно-гуманітарним.

Робочий навчальний план містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо. До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: Україна і світ» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України»,

«Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Природничі науки» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни», що вивчаються на рівні стандарту. Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказами Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року відповідно № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» ( 10 клас 2018-2019 н.р.) та № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» (11 (12) класи 2019-2020 н.р.)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних програмах.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p>

		<p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих</p>

		<p>ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної</p>



		<p>діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без</p>

		<p>передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти: оновлення методичної бази освітньої діяльності; контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти; створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу, що конкретизує організацію освітнього процесу.



**Навчальний план  
для 10 класу філологічного профілю та для 11 класу суспільно-  
гуманітарного профілю  
на 2020-2021 н.р.**

№п/п	Навчальні предмети		
	Класи	10 клас 5учнів	11 клас 6 учнів
<b>ІНВАРІАТИВНА СКЛАДОВА</b>			2
1.	Українська мова	4	2
2.	Українська література	2	2
3.	Зарубіжна література	1	1
4.	Іноземна мова	2	2
5.	Історія України	1,5	3
6.	Всесвітня історія	1	1
7.	Громадянська освіта	2	0
8.	Алгебра	1.5	1,5
9.	Геометрія	1.5	1.5
10.	Біологія і екологія	2	2
11.	Географія	1.5	1
12.	Фізика і астрономія	3	4
13.	Хімія	1.5	2
14.	Фізична культура	3	3
15.	Захист Вітчизни	1.5	1.5
	Вибірково обов'язкові предмети		
	Інформатика	1.5	1.5
	Мистецтво	1.5	1.5
	Додаткові години		
	Факультатив з хімії «Інтелект»	1	
	Англійська мова « Англійська мова навколо світу»	1	1
	Математика «Довузівська підготовка з математики»		1
	Українська мова «Стилістика сучасної української мови»		1,5
	Індивідуальні заняття		
	Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
	Всього фінансується	34	34

Директор школи

І.В.Старченко

**Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів**

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

Таблиця 2

до Типової освітньої програми

**Навчальний план**  
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
<b>Базові предмети<sup>1</sup></b>	<b>27 (29)</b>	<b>26 (28)</b>
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова <sup>2</sup>	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини <sup>3</sup>	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура <sup>4</sup>	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5

<b>Вибірково-обов'язкові предмети</b> (Інформатика, Технології, Мистецтво)	<b>3</b>	<b>3</b>
<b>Додаткові години</b> <sup>1</sup> на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	<b>8 (6)</b>	<b>9 (7)</b>
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	<b>33</b>	<b>33</b>
<b>Всього фінансується</b> (без урахування поділу класу на групи)	<b>38</b>	<b>38</b>

<sup>1</sup> У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

<sup>2</sup> За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

<sup>3</sup> Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

<sup>4</sup> Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Старша школа:

- для учнів 10-11 кл. –Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня затверджена наказом МОН України №408 від 20.04.2018 р..

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності. З метою реалізації профільного навчання передбачено спеціальні навчальні плани.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

З метою реалізації профільного навчання робочий навчальний план для 10-11 класів на 2020-2021 навчальний рік складений відповідно таблиць 2,3 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408 та розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2020 року. Запропоновані навчальні

плани дають змогу комплектувати старші класи за напрямками диференціації: філологічним, суспільно-гуманітарним. Враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення та матеріально-технічну базу закладу, при складанні робочого навчального плану для 10 класу обрано профільні предмет з української мови 4 години. Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймається на засіданні педагогічної ради.

На підсилення предмету англійської мови з додаткових годин виділено 1 годину, з хімії 1 годину.

Враховуючи освітні потреби учнів 11 класу запроваджено вивчення профільного предмету «Історія України» 3 години.

На підсилення предмету математики з варіативної складової виділяється 1 година та англійської мови 1 година, української мови 1,5 години.

## **РОЗДІЛ II.**

### **Опис моделі випускника Лемешівської ЗОШ I-III ступенів**

XXI століття ставить свої завдання, формулює свої проблеми перед людством, окреслює нові тенденції, що впливають на всі сфери життєдіяльності людини й суспільства.

Сучасний ЗЗСО зобов'язаний створити умови для розвитку та самореалізації кожної особистості, дати дітям досвід життя в громадянському суспільстві.

Сьогоднішній випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

Випускник Лемешівської ЗОШ I-III ступенів – це людина освічена, що прагне до навчання впродовж життя, готова до прийняття морально виправданих рішень, усвідомлює різноманітність життєвих цінностей (свобода, співпраця, повага до іншої особистості), особисту самоцінність. Здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати виважені рішення. Має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером.

**Місія** Лемешівської ЗОШ I-III ступенів – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем, батьками і громадськістю та організувати цілісний освітньо-виховний простір «школа – родина - громада» для розвитку «Я - особистість».

### **Цілісний освітньо-виховний простір Лемешівської ЗОШ I-III ступенів дозволяє:**

- **Створити:** умови для життєвого і професійного самовизначення, оптимістичного прогнозування свого майбутнього.

- **Розвивати:** уміння самостійно здобувати знання.
- **Формувати:** навички дбайливого господаря своєї землі;
- **Виховувати:** особистість, здатну до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

### Фундаментальні цілі освіти ХХІ століття

#### ЗЗСО Лемешівська ЗОШ І-ІІІ ступенів розвиватиметься, коли:

- людський потенціал сприймається як основа й цінність організації;
- діяльність її орієнтована на задоволення запитів споживачів і замовників освіти;
- забезпечується гнучка реакція на зміни зовнішнього і внутрішнього середовищ закладу;
- в закладі проводяться своєчасні зміни;
- ЗЗСО має змогу відповісти на виклик із боку оточення, домагатися конкурентних переваг;
- забезпечується можливість успішної діяльності в довгостроковій перспективі, гарантується виконання сформульованої або вибраної місії, а також досягнення поставлених цілей.

Фундаментальні цілі освіти ХХІ ст., визначені Міжнародною комісією з освіти ЮНЕСКО:

<b>Вчитися, щоб знати</b>	Уміти вибирати й упорядковувати знання, <i>сортувати</i> їх за важливістю й цінністю, за етичними категоріями
<b>Вчитися, щоб творити</b>	Формувати активну життєву позицію. Робити людину творцем сьогодення, використовувати знання в нових ситуаціях у житті й професійній діяльності
<b>Вчитися жити разом</b>	Шанувати «інакшість», толерантно ставитися до людей, які відрізняються від нас, збагачувати знання про історію і культуру європейських країн, шукати й відновлювати спільні корені, духовні цінності, які поєднують людей, зберігаючи при цьому індивідуальність і специфіку своєї країни
<b>Вчитися, щоб бути</b>	Сприймати світ не тільки через призму власної особи, а також через призму інших людей, непрагматичних цінностей, уміти оцінювати доквілля, власні вчинки

## Ключові компетентності для навчання впродовж життя

17 січня 2018 року схвалено оновлену редакцію ключових компетентностей для навчання впродовж життя - рекомендація 2018/0008 (NLE) Європейського Парламенту та Ради (ЄС)



1. Грамотність (Literacy competence).
2. Мовна компетентність (Languages competence).
3. Математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering).
4. Цифрова компетентність (Digital competence).
5. Особиста, соціальна та навчальна компетентність (Personal, social and learning competence).
6. Громадянська компетентність (Civic competence).
7. Підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence).
8. Компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence).

### Творчість та інноваційність

Важливо надати нинішньому та майбутнім поколінням, незалежно від соціального та культурного походження, характеристик успішних інноваторів – включно з допитливістю (або цікавістю), використанням фантазії, критичним мисленням, розв'язанням проблем та наполегливістю (стійкістю чи витривалістю), що включає позитивне прийняття ризику. Ці характеристики пов'язані з "творчістю", тобто процесом, який зазвичай передбачає уявлення можливостей, створення чогось нового, рефлексію і зміну об'єкту створення. У ширшому сенсі це спосіб розуміння світу та дій у ньому.

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

Ключові (життєві) компетентності досягаються в процесі навчання через усі без винятку предмети й виховні заходи. За набуття життєвих компетентностей відповідальна не тільки школа: на їх формування впливають усі суб'єкти освітнього округу.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів початкової школи. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зав'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних, їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

За умовами Нової Української Школи модель випускника має включати наступні складові, які характеризується широким спектром впливів особистості:

1. Випускник має залишити школу професійно визначеним;
2. Повинен уміти методично грамотно, самостійно працювати;
3. Він має прагнути до самоосвіти та вдосконалення;
4. Випускник НУШ має брати активну участь у суспільно-культурному житті країни;
5. Має бути свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;



6. Він повинен свідомо ставитися до свого здоров'я та довкілля;

Випускник Нової Української Школи має мислити креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Адже у сучасному світі людину цінують насамперед за її індивідуальність, унікальність ідей та професійних рішень, адже саме творчість рухає прогрес і допомагає невпинно вдосконалювати світ.

#### **Випускник старших класів повинен:**

- } засвоїти на рівні вимог державних освітніх стандартів загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- } засвоїти зміст вибраного профілю навчання на рівні, що забезпечуватиме вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання;
- } опанувати одну-дві іноземні мови на рівні поглибленого вивчення або базовому рівні;
- } опанувати основи комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування);
- } оволодіти культурою інтелектуальної діяльності;
- } знати і поважати культуру України та інших народів;
- } поважати свою й чужу гідність;
- } поважати права, свободи інших людей;
- } дотримуватися правил культури поведінки і спілкування;
- } поважати свою працю та працю інших людей;
- } мати почуття соціальної відповідальності;
- } вести здоровий спосіб життя.

**Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:  
ВІДОМОСТІ про кількісні та якісні показники матеріально-технічного  
забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти**

**1. Інформація про загальну площу приміщень, що  
використовуються у навчанні Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів**

Адреса приміщення	Найменування власника майна	Площа (кв. метрів)	Найменування та реквізити документа про право власності або користування	Документ про право користування (договір оренди)			Інформація про наявність документів про відповідність		
				строк дії договору оренди (з _ по _)	наявність державної реєстрації	наявність нотаріального	санітарні норми	вимогам правил пожежної безпеки	норми охорони праці
вул. Розумовських 2 село Лемеші, Козелецький район Чернігівська обл.	Комунальна на власність Козелецької селищної ради	329 7	Рішення сесії Козелецької селищної ради  від 18.01.2018р. № 38-12/VIII	-	так	-	так	так	так

**1. Забезпечення приміщеннями навчального призначення,  
іншими приміщеннями, спортивними майданчиками  
Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів**

Найменування приміщень навчального призначення, інших приміщень, спортивних майданчиків (відповідно до нормативів матеріально-технічного забезпечення та санітарно-гігієнічних вимог)	Кількість приміщень (одиниць)		Власні, в оперативному управлінні, наймі/оренді приміщення, майданчики
	необхідно	фактично	
Спортивний майданчик	1	1	Власні
Класні кімнати	14	14	Власні
Комп'ютерний клас	1	1	Власні
Учительська	1	1	Власні
Кабінет директора	1	1	Власні
Методичний кабінет	1	1	Власні
Спортивна зала	1	1	Власні
Роздягалка	1	1	Власні

Санвузел	4	4	Власні
Бібліотека	1	1	Власні
Їдальня	1	1	Власні
Актова зала	1	1	Власні
Кімната педагога організатора	1	1	Власні

### 1. Обладнання навчальних приміщень та майданчиків Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Найменування навчальних приміщень та майданчиків	Найменування навчального обладнання
Класні кімнати	Парти, дошки, комп'ютери, стільці, стінки, столи, телевізори.
Комп'ютерний клас	Парти, стільці, комп'ютери, стіл учительський
Учительська	Стільці, стінка, столи учительські, комп'ютери
Кабінет директора	Стільці, стінка, комп'ютер, столи учительські
Методкабінет	Стільці, стінка, комп'ютер, столи учительські
Спортивна зала	Спортивний інвентар.
Роздягалка	Вішалки для одягу
Санвузел	Умивальники, унітази.
Бібліотека	Стільці, стінка, комп'ютери, столи учительські, підручники, художня література
Їдальня	Стільці, столи, кухонний інвентар.
Актова зала	Лави, стільці.
Кімната – педагога організатора	Стільці, шафи, столи учительські

### Навчально-методичне забезпечення

#### Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Освітній процес у навчальному закладі здійснюється за програмами і підручниками, які рекомендовані МОН України для використання з закладах загальної середньої освіти.

Повернути учням інтерес до шкільних предметів, зробити навчання цікавим, посилити бажання вчитися – головне завдання **Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів**. На нашу думку вирішенню поставлених перед освітою завдань сприяють інноваційні технології навчання.

Упровадження **нетрадиційних педагогічних технологій** суттєво змінило освітньо – розвиваючий процес, що дозволяє вирішувати багато проблем розвивального, особистісно- орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації, формування індивідуальної освітньої перспективи учнів.

Використання комп'ютерних технологій у нашій школі не тільки

допомагає організувати навчальний процес з використанням ігрових методів, але й отримати більший зворотний зв'язок.

Засоби мультимедіа дозволяють забезпечити найкращу, в порівнянні з іншими технічними засобами навчання, реалізацію принципу наочності, більшою мірою сприяють зміцненню знань і на практичних заняттях - умінь. Крім того, засобів мультимедіа відводиться завдання забезпечення ефективної підтримки ігрових форм уроку, активного діалогу "учень-комп'ютер".

**Використання ресурсів і послуг Інтернету значно розширює можливості і вчителя і учня в усіх видах діяльності.**

**Проектна діяльність** також є методом активізації навчально-пізнавальної активності. Цьому сприяє висока самостійність учнів у процесі підготовки проекту. Учитель, який виступає координатором, лише спрямовуючи діяльність учня, який досліджує обрану тему, збирає найповнішу інформацію про неї, систематизує, отримані дані і представляє їх, використовуючи різні технічні засоби, в тому числі, і сучасні комп'ютерні технології.

**Метод інтеграції**, який сприяє формуванню міжпредметних понять, визначає характер міжпредметних зв'язків за фактором часу (попередні зв'язку, перспективні, синхронні), дозволяє здійснювати міжпредметну координацію змісту навчального матеріалу з метою його оптимізації (усунення дублювання, різночитання, хронологічної неузгодженості). Даний метод дозволяє адаптувати зміст навчальних програм до можливостей конкретних учнів, створює сприятливі умови для розвитку особистості кожного учня, формування позитивної мотивації навчання, адекватності самооцінки, максимально можливої успішності навчання.

Інноваційні методи у викладанні - це нові методи спілкування з учнями, позиція ділового співробітництва з ними і долучення їх до нинішніх проблем. Інноваційні методи - це методи, що дозволяють учням самоствердитися. А самоствердження - це шлях до правильного вибору своєї професії.

**Організація корекційно-розвивальної роботи для учнів з особливими освітніми потребами**

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 19) держава створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

**З цією метою в школі створена система роботи з даною категорією дітей, яка спрямована на:**

- виявлення, обліковування та надання консультативно-діагностичної допомоги дітям з особливими освітніми потребами;
- організацію методичної роботи з педагогами, які працюють з

особливими дітьми;

□ організацію просвітницької роботи з батьками дітей з особливими потребами;

□ допомогу дітям і батькам у захисті їх прав та інтересів.

Навчальний заклад надає рівні можливості для отримання освітніх послуг здобувачами освіти відповідно до наявних умов.

Корекційно – розвивальні програми для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами використовуються педагогічними працівниками відповідно до нозології та індивідуальних потреб дитини.

Матеріально-технічне забезпечення

Для здійснення освітньої діяльності в навчальному закладі функціонують такі навчальні кабінети:

- математики;
- географії;
- фізики;
- історії;
- методичний кабінет
- української мови;
- біології і хімії
- захисту Вітчизни;
- кабінет інформатики;
- майстерня (комбінована);
- бібліотека;
- спортивна зала.

Усі навчальні кабінети частково облаштовані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет. У школі є 20 комп'ютерів, є мережа Інтернет.

Школа має свій харчоблок, який забезпечений необхідним технологічним обладнанням, посудом та кухонним інвентарем, миючими та дезінфікуючими засобами. Усі здобувачі освіти охоплені гарячим харчуванням.

Дітей, які проживають в селах на відстані до 3-х кілометрів від школи, підвозить шкільний автобус.

У навчальному закладі створені необхідні умови для проведення освітньої діяльності, однак матеріально-технічна база потребує постійного оновлення та покращення.

### **Якість проведення навчальних занять**

Основним видом навчальних занять у нашій школі є:

- урок (традиційний, нетрадиційний);
- індивідуальне заняття;
- консультації: індивідуальні, групові;
- факультативні заняття;
- екскурсії.

Очевидним є те, що при *наявності навчальних планів, програм уроку був, є і залишиться основною формою організації навчального процесу в школі.*

Реалії сьогоднішнього дня вимагають нових підходів до організації навчального процесу в школі, зокрема, проведення уроку.

Сучасний урок – це урок демократичний. Він проводиться не для учнів, а разом з ними. Це урок, на якому присутній демократичний стиль спілкування, де діти вчаться здобувати знання, а не отримувати готові, де жоден з них не боїться висловлювати свою думку і доводити її.

Для сучасного уроку характерними ознаками є:

- варіативність і гнучкість структури уроку;
- спрямованість уроку на особистість учня;
- оптимізація форм роботи на уроці;
- формування найважливіших компетентностей учнів;
- співпраця вчителя і учня.

Як будують сучасний урок учителі нашої школи? Роблять це так, щоб урок не тільки озброював учнів знаннями та вміннями, а й викликав би у дітей ширий інтерес, природню зацікавленість, формував би їхню творчу свідомість?

## **Розділ 5**

### **Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій**

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

*Основними заповідями вчителів нашого ЗЗСО щодо підготовки і проведення уроку є:*

**1. Тема уроку відповідає навчальній програмі.** Вчителі, особливо при підготовці відкритих уроків, сформулюють тему так, щоб вона звучала відповідно вимогам Програми. Оскільки Програма – загальнодержавний та загальнообов'язковий документ, що підлягає неухильному виконанню.

**2. Чітке визначення мети уроку.** Готуючись до уроку, вчитель продумує кожен свій крок, обирає ті форми і методи, які відповідають

віковим особливостям дітей, індивідуальним особливостям класу. Якщо чітко визначена мета уроку, то відповідно до неї вчитель здійснює пошук найефективніших форм роботи на уроці. Вчителі, визначаючи мету уроку, не зупиняються виключно на навчальному аспекті триєдиної мети уроку, а включають розвивальний та виховний аспекти. Це, на нашу думку, свідомо робить урок повноцінним у плані формування компетентностей школярів, не призводить до помилок, упущень у виборі оптимального варіанта проведення навчального процесу.

**Триєдина мета уроку** – це завчасно запрограмований вчителем результат, який повинен бути досягнутий ним і учнями в кінці уроку. Вона вміщує три аспекти: навчальний, розвивальний, виховний.

**Навчальний аспект:** озброїти учнів знаннями з даної теми. При плануванні навчальної мети педагоги визначають, якого рівня якості знань пропонується досягнути учням на цьому уроці: репродуктивного, конструктивного чи творчого. Ключовими словами, що характеризують навчальний аспект є: «навчити», «розкрити», «показати», «ознайомити», «довести», «порівняти», «систематизувати», «узагальнити» тощо.

**Розвивальний аспект** мети уроку передбачає формування вмінь та навичок і може бути сформульований для кількох уроків, а іноді й для уроків цілої теми. Він складається із кількох блоків: розвиток мовлення, мислення, сенсорної сфери. Ключовими словами є: «розвивати», «формувати», «практикувати» тощо.

**Виховний аспект** мети уроку передбачає використання змісту навчального матеріалу, форм і методів навчання для формування і розвитку моральних, естетичних, патріотичних, екологічних та інших якостей особистості школяра. Ключове слово «виховувати».

3. **Мета уроку визначає його тип, а тип – структуру заняття.** Наші вчителі пам'ятають, що тип уроку визначається метою. Отже, **мета уроку → тип уроку → структура уроку → розрахунок часу на різних етапах уроку.** Оскільки мета уроків є різноманітною, різноманітними будуть і відповідно структури уроків. Це дає можливість уникнути традиційного комбінованого типу уроку.

4. **Конспект уроку вчителі складають у довільній формі.** Конспект – це творчість вчителя, це його професійний почерк. У деяких випадках учителі користуються «готовими» поурочними планами-конспектами. Це правомірно, якщо такі напрацювання мають гриф і їх «Рекомендовано МОНУ» або «Схвалено Вченою радою ОШПО». Проте вчитель пам'ятає, що автором сценарію, режисером-постановником і виконавцем уроку є він сам. Навчальні можливості дітей конкретного класу знає тільки він, і тому саме він є відповідальним за успіх чи провал будь-якого уроку, а не автор «готових» методичних розробок.

5. **Оптимальний, обґрунтований вибір форм і методів проведення навчального заняття.** В останній час «модним» стало проведення уроків у новій, нетрадиційній ігровій формі: урок-аукціон, урок-вікторина, урок-екскурсія (подорож), урок-диспут тощо. Звичайно, не можна

стверджувати, що всі ці уроки апіорі є не ефективні. Такі заняття забавляють, збуджують, захоплюють, але вчителі не забувають, що урок повинен ще і навчати. Як свідчить практика, найрезультативнішим є той урок, на якому оптимально та раціонально підбрані навчальні форми і методи, поєднані традиційні та нетрадиційні підходи до проведення навчального заняття.

6. **Раціональне і комплексне використання тих чи інших засобів навчання.** Вчителі на уроках використовують різноманітні технічні засоби навчання, дидактичні матеріали тощо, діючи за принципом: усе в міру. Застосування вчителем кожного засобу виправдано, тому що воно економить сили педагога та учня, час уроку, покращує сприйняття навчального матеріалу, дозволяє здійснити контроль за тим, що вивчено тощо.

7. **Продумування, передбачення «родзинки» уроку.** Учителі вважають: щоб навчальне заняття було цікавим для дітей, воно повинно містити таке, що викликає подив, захоплення, інтерес – одним словом те, що вони будуть пам'ятати, коли все інше забудеться. Це реалізуємо через цікаві факти або навіть нестандартні підходи до уже відомого.

8. **Об'єктивне, справедливе оцінювання рівня навчальних досягнень учнів** – це одна із найважливіших складових уроку.

По-перше, кожен учитель чітко визначає **мету** оцінювання: навіщо потрібна оцінка. По-друге, формулює для себе **критерії та стандарти** оцінювання.

Як свідчить сучасна педагогічна практика, в процесі оцінювання рівня навчальних досягнень учнів доречно використовувати два типи критеріїв: **соціальні та індивідуальні**.

Інструментарієм **соціального** оцінювання сьогодні є «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», розроблені МОНУ на міжпредметному та предметному рівнях. Застосування **індивідуальних** критеріїв дає змогу порівняти результат, отриманий учнем сьогодні, з його попередніми результатами, і тим самим виявляється динаміка його розвитку.

Важливим способом індивідуального оцінювання виступає **самооцінка**, коли кожен учень аналізує свою діяльність, визначити якість своєї роботи та шляхи її підвищення. Під час перевірки роботи учня вчителі здійснюють аналогічну діяльність: якщо він погоджується з оцінкою учня, то обводить її, якщо ні – ставить свою, коментуючи її усно або письмово. **Коментування оцінки є обов'язковим, незалежно від того, чи відповідь учня є усною чи письмовою.**

Поєднання вчителем у своїй роботі індивідуальних і соціальних еталонів проявляється в тому, що учень не тільки засвоює зміст навчального матеріалу, а й сам контролює і корегує свою пізнавальну діяльність. Це і є ідеальна ситуація з критеріями оцінювання.



**Отже**, не дивлячись на бурхливі зміни в суспільному житті, інноваційні підходи до вирішення освітянських проблем, **урок** як класична форма в нашій школі **є стержнем організації навчально-виховного процесу**.

Модель моніторингу якості освіти у нашому навчальному закладі визначає єдину систему здійснення внутрішкільного моніторингу, що включає збір, збереження (формування бази даних), опрацювання (аналіз і оцінка) та розповсюдження інформації про якість освіти в ньому, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки і основних тенденцій його розвитку, розробку науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо покращення ефективності діяльності школи.

Створення моделі зумовлено необхідністю вироблення та погодження єдиних підходів до здійснення внутрішнього моніторингу у навчальному закладі, для виявлення результативності навчання і виховання учнів, забезпечення систематичного відслідковування динаміки змін в організації навчально-виховного процесу, розвитку навичок самоаналізу та саморегулювання організаційної роботи у різних ділянках освітнього середовища школи з метою покращення ефективності управління навчальним закладом.

**Мета і завдання.** Дослідження є комплексним і спрямоване на безперервне відстеження умов, процесу й результатів освітньої діяльності закладу, у ході якого – фіксацію якісних чинників розвитку за етапами (початок навчального року – процес навчання – кінець навчального року).

Аналіз забезпеченої в навчальному закладі освітньої діяльності здійснюється з урахуванням таких **критеріїв** або **об'єктів внутрішкільного моніторингу** (за етапами здійснення діагностичних зрізів):

- готовність учнів до навчання та психологічна комфортність суб'єктів освітнього процесу (умови – процес);
- рівень професійної готовності педагогів до реалізації освітніх завдань (умови – процес – результат);
- рівень навчальних досягнень учнів у початковій, допрофільній (галузевій) та профільній (галузевій) підготовці (умови – процес – результат або умови – результат);
- рівень досягнення освітньо-виховних цілей (процес – результат);
- інтелектуально-творчий розвиток і досягнення учнів. (умови – результат).

**Суб'єкти внутрішкільного моніторингу:** педагогічний колектив, адміністрація, учні, батьки.

**Мета спостереження** – охарактеризувати якісний рівень організації освітньої діяльності в навчальному закладі, спрямований на особистісний інтелектуально-творчий розвиток школярів та забезпечення їхніх освітніх запитів, а також виявити чинники, що на нього впливають.

Відповідно до визначеної мети та критеріїв якості, **основними завданнями** моніторингового дослідження є:

1. здійснити діагностичний аналіз рівня навчальної мотивації та інтелектуально- освітніх потреб учнів школи, що дозволяють спрогнозувати їхні освітні запити та охарактеризувати міру готовності до навчальної діяльності;

2. визначити психолого-педагогічні особливості та характер взаємовідносин суб'єктів освітнього процесу з метою впливу на якість навчальних результатів учнів;

3. дати характеристику професійної готовності педагогів колективу до вирішення інноваційних освітніх завдань, зосереджуючи увагу насамперед на таких якостях, як: ініціативність, професійна активність, здатність до самоосвіти, інформаційно-комунікативна компетентність, творчість з метою виявлення впливу професійного рівня педагога на творчі навчальні досягнення учнів;

4. здійснити аналіз якісного рівня профільної (філологічної, математичної) підготовки учнів школи у його розвитку;

5. проаналізувати стан реалізованості освітньо-виховних завдань, що є в основі програми виховної роботи навчального закладу, а також чинники, що впливають на якість результатів.

### **Організація моніторингу**

1. Створення **Програми моніторингових досліджень** в навчальному закладі, що визначає цілі, завдання, напрями, об'єкти та періодичність досліджень, необхідних для реалізації стратегії розвитку навчального закладу, виконання школою погоджених шкільною спільнотою завдань щодо покращення якості освітніх послуг. Програма моніторингових досліджень складається на той самий термін, що й інші ухвалені у навчальному закладі документи стратегічного планування.

2. Розробка **проекту внутрішнього моніторингу** конкретної ділянки освітнього середовища, передбачених Програмою, зокрема, умов, процесу чи результатів роботи навчального закладу. Проект визначає :

- мету та завдання дослідження;
- об'єкт дослідження;
- формування вибірки;
- терміни та процедуру дослідження;
- підбір та підготовку координаторів дослідження;
- визначення критеріїв оцінювання та показників (індикаторів), за якими збиратиметься інформація;
- визначення методів дослідження.

3. **Підготовка інструментарію дослідження**, передбаченого Програмою, (вибір анкет, тестів, методик, карт спостережень, підготовка інструктивно-методичних матеріалів для координаторів дослідження, вибір статистичних та математичних методів обробки та обчислення одержаних результатів дослідження).

4. **Проведення дослідження**, передбаченого Програмою (заповнення анкет, виконання тестів, проведення спостережень за обраними методиками).

5. **Збір та опрацювання результатів** (внесення результатів дослідження в базу, обробка та аналіз отриманих даних з використанням математичної статистики, факторно-критеріального аналізу, описового пояснення).

6. **Аналіз та інтерпретація результатів внутрішкільного моніторингу** стану конкретної ділянки освітнього середовища навчального закладу (виявлення та оцінка позитивних та негативних факторів впливу; підготовка та представлення звіту, який має містити висновки та рекомендації з метою прийняття управлінських рішень, корекції програм, планів роботи школи, роботи окремих учителів, батьківського комітету, учнівського самоврядування тощо).

7. **Оприлюднення результатів моніторингу та запровадження рекомендацій у практику.**

### **Прогнозовані результати моніторингу**

Проводячи внутрішкільний моніторинг, наш навчальний заклад орієнтується на такі **результати**:

- підвищення якості надання освітніх послуг, формування позитивного іміджу, престижності та конкурентно-спроможності навчального закладу;

- створення необхідних умов для творчої діяльності учасників навчально-виховного процесу: виявлення і підтримка обдарованої молоді, підняття престижу творчих педагогів;

- впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій

для оновлення змісту освіти й форм організації навчально-виховного процесу;

- активізація роботи адміністрації і педагогічного колективу навчального закладу, вироблення навичок контрольно-аналітичної діяльності, самооцінки та саморегуляції;

- удосконалення управління навчальним закладом, вироблення і корегування управлінських рішень, планування і прогнозування розвитку навчального закладу.

## **Розділ 6**

### **Показники (вимірники) реалізації освітньої програми**

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; аналізу результатів ДПА.

Відповідно до плану роботи ЗЗСО на 2019 -2020 навчальний рік у травні-червні 2020 року було підведено підсумки навчальної діяльності



Середній рівень – 7 уч. – 53,8 %

Початковий рівень – -----

У основній школі навчається 34 учнів.

Високий рівень – 3 уч. – 8,8 %

Якість знань 26,4%

Достатній рівень – 6 уч. – 17,6 %

Середній рівень – 25 уч. – 73,5 %

Початковий рівень – -----

У старшій школі навчається 11 учнів

Високий рівень – 1 уч. - 9%

Якість знань 27,2%

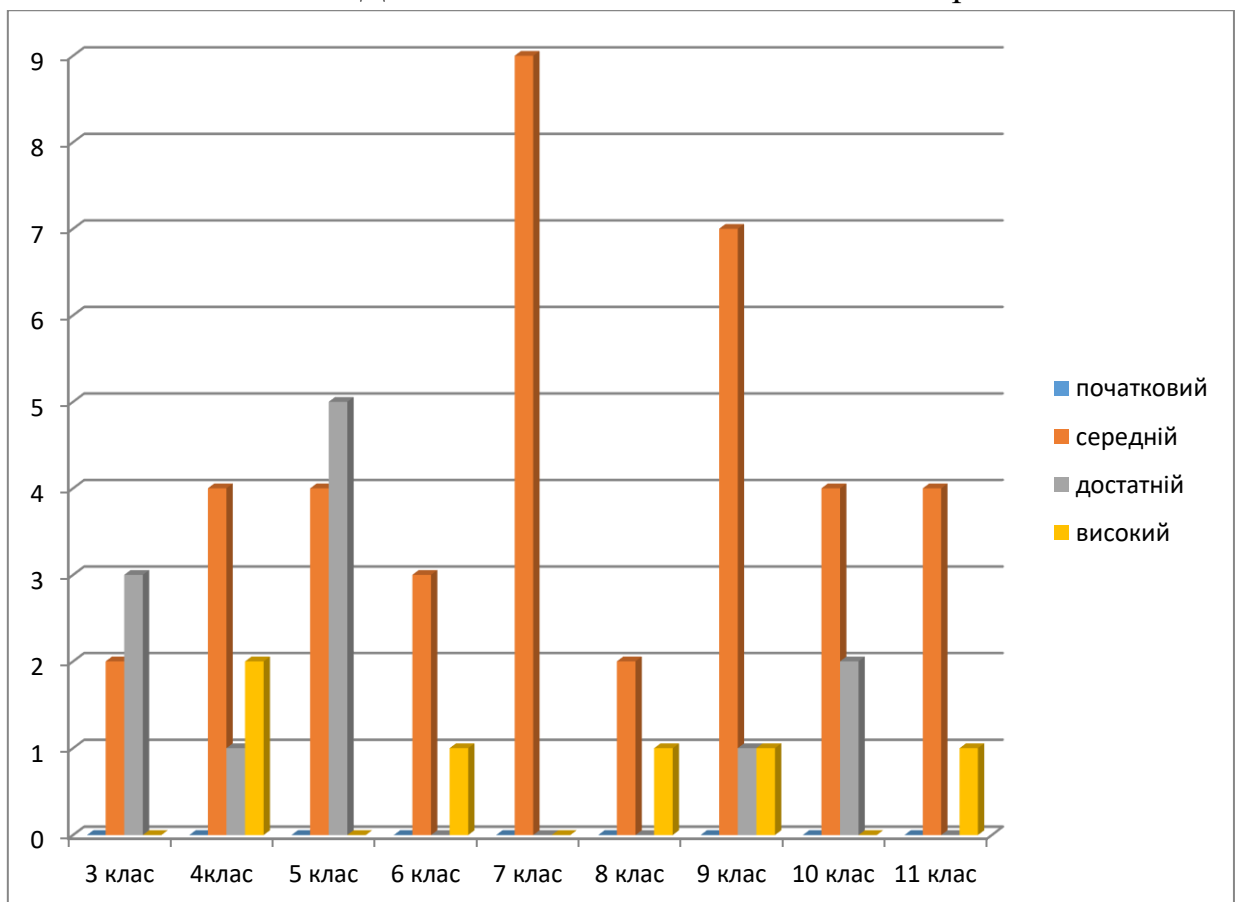
Достатній рівень – 2 уч. – 18%

Середній рівень – 8 уч. - 73 %

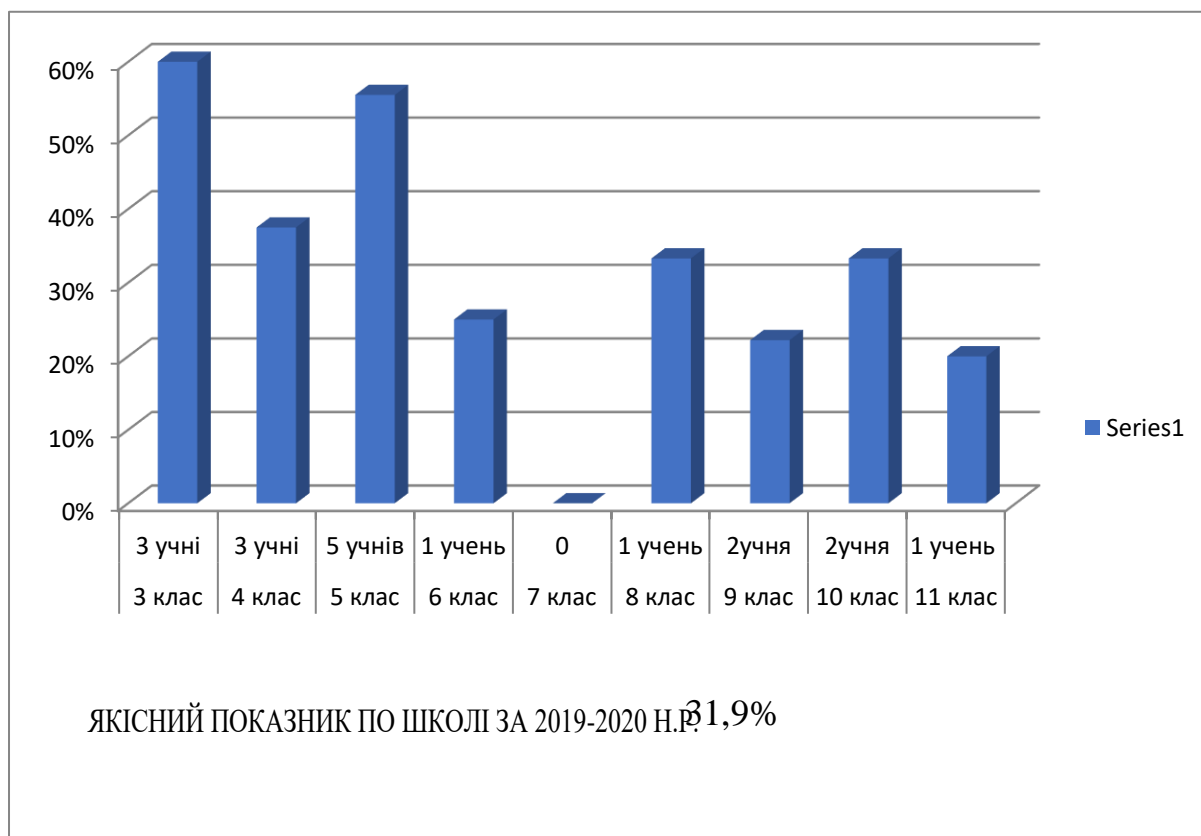
Початковий рівень – -----

Якщо аналізувати навчальні досягнення учнів 3-4 кл., то найвищим показником якості знань є результати учнів 4 класу (37,5%), серед учнів 5-9 кл. найвищим показником якості знань є результати учнів 9 класу (22,2%), в учнів 10-11 класу якість знань становить відповідно 33% і 20% .

#### ПОКАЗНИКИ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У 2019-2020 н.р.



## ЯКІСНИЙ ПОКАЗНИК ПО КЛАСАХ ЗА 2019-2020 Н.Р.



## РЕЗУЛЬТАТИ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД ТА КОНКУРСІВ У 2019-2020 н.р.

На основі підсумків II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін, учні мають такі результати :

9 клас - Стрішенець Ангеліна II місце з історії та II місце з правознавства; 10 клас – Радіонова Наталія III місце з географії та II місце з екології ; 8 клас- Іванова Катерина - III місце з ІКТ.

10 клас – Радіонова Наталія III місце в конкурсі Т.Г.Шевченка; Митько Анастасія- III місце в конкурсі ім.. П.Яцика, 10 клас – III місце в конкурсі ім.. П.Яцика;

Диплом III ступеня з біології -10 клас Радіонова Наталія; 9 клас Горlach Анастасія.

Диплом III ступеня –8 клас - Іванова Катерина;

Диплом III ступеня з української мови та літератури Матюшко Анна (11 клас), Стрішенець Ангеліна (9 клас)

### **Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:**

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально -методичне забезпечення освітньої діяльності;

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів, якістю знань, уміння й навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

### **Кадрове забезпечення освітньої діяльності**

У навчальному закладі **ЗЗСО Лемешівській ЗОШ І-ІІІ ст.** навчально-виховний процес забезпечує 18 вчителів, із яких 1 має категорію старший вчитель, 8 - вищу кваліфікаційну категорію, 7 – І категорію, 3 – II категорію, 1 – вчитель має категорію «спеціаліст» та 1 – вчитель-методист.

Обслуговуючий персонал – 13 чоловік.

У навчальному закладі із загальної кількості педагогічних працівників працюють: один директор, 2 заступники (1 з НВР, 1 з ВР), педагог-організатор, бібліотекар.

### **Оновлення методичної бази освітньої діяльності Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ст.**

Тенденції розвитку освіти в Україні зумовили освітній системі, заміну старих шаблонних освітніх моделей новими, нестандартними, творчими, прогресивними і водночас дієвими та адаптованими до сьогодення.

За умов практичної реалізації завдань Державної національної програми «Освіта(Україна ХХІ століття)» нагальним є завдання адаптувати педагогів до освітніх вимог. Важливу роль у забезпеченні реформування освіти відіграє модернізація науково-методичної роботи в освітньому закладі через упровадження сучасних навчально-виховних, управлінських технологій, стимулювання професійного зростання кадрів, підвищення їхньої професійної майстерності, зокрема: через ефективне застосування дієвих форм і методів навчання дорослих, систем комп'ютерного навчання та інформаційної взаємодії.

Структура чинної методичної роботи передбачає взаємопов'язані елементи, що відповідають меті й завданням, які стоять перед педагогічним колективом навчального закладу та втілюються у різних формах, методах і засобах.

Хрестоматійним став вислів К.Д.Ушинського про те, що «вчитель як фахівець живе доти, доки вчиться».

Методична робота в навчальному закладі планується і проводиться на діагностичній основі, що сприяє виявленню проблем конкретного вчителя, прогалин у певних уміннях і навичках педагогічної майстерності, встановленню загальної картини (з яких питань учителі найбільше потребують методичної допомоги).

Методичне забезпечення навчального процесу передбачає широкий набір видів, форм і змісту діяльності.

Плануючи методичну роботу з педагогами, реалізуємо традиційні (колективні та індивідуальні) та нетрадиційні форми її організації – залежно від поставленої мети й завдань.

Колективні форми методичної роботи використовуємо з метою вироблення єдиного підходу до розв'язання певних проблем, аналізу результатів колективної діяльності, обговорення актуальних питань організації навчально-виховного процесу, вивчення і поширення найкращого педагогічного досвіду, науково-технічної та педагогічної інформації.

Згідно структури методичної роботи в навчальному закладі діють такі колективні форми:

- Педагогічна рада;
- Методичні об'єднання;
- Педагогічні читання, круглі столи;
- Методична рада;
- Педагогічні виставки;
- Конкурси,
- Предметні тижні



**Структура методичної роботи**  
**Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів**



Індивідуальні форми методичної роботи використовуються для задоволення особистих потреб і конкретних запитів педагогічних працівників, їх вибір залежить від рівня освіти, професійної компетентності, індивідуальних можливостей та професійних характеристик педагогічних працівників.

Індивідуальні форми методичної роботи:

- Самоосвіта;
- Стажування;
- Консультації;
- Самоаналіз уроку;
- Взаємовідвідування уроків;
- Проведення відкритих уроків;
- Атестація;
- Обмін досвідом тощо.

У навчальному закладі поряд традиційними використовуємо

нетрадиційні форми організації методичної роботи: ярмарок педагогічних ідей, фестивалі педагогічних ідей і знахідок у рамках тижня атестації, виставка творчих доробок, тренінги тощо.

Правильно спланована модель методичної діяльності:

- Допомагає ознайомити педагогів з досягненнями педагогічної науки, найкращими надбаннями педагогів-новаторів;
- Спонукає до особистої творчості, обміну досвідом, публікації у фахових виданнях та педагогічній пресі;
- Розвиває творчий потенціал педагога, надихає його до самоствердження, самовдосконалення;

Творчі здібності вчителів можна розвивати лише тоді, коли сама методична робота буде творчою.

Пріоритетними напрямками методичної роботи у 2020-2021 навчальному році вважати:

- Подальшу модернізацію освіти через впровадження особистісно освітніх технологій;
- Збереження та розвиток творчого потенціалу колективу;
- Вироблення інноваційного стилю діяльності;
- Систематичне підвищення педагогічної майстерності, методичного і наукового рівня кожного вчителя;
- Функціонування методичного об'єднання в окрузі, ЗЗСО ...

У діяльності методичних об'єднань, як шкільних так і окружних, практикувати такі форми роботи:

- Практичні заняття;
- Творчий звіт – педагогічний ярмарок у рамках атестації;
- Моделювання уроків;
- Ділові ігри;
- Майстер-класи;
- Обмін досвідом;
- Семінари-практикуми. Методичній раді ЗЗСО:
- Здійснювати методичний супровід впровадження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти;
- Сприяти пошуку та використанню в навчально-виховному процесі сучасних організаційних форм, методів, прийомів навчання й виховання учнівської молоді, нових освітніх технологій;
- Вивчати, узагальнювати, поширювати передовий педагогічний досвід педагогів з метою впровадження його у практику роботи вчителів;

Стимулювати ініціативу та активізувати творчість членів педагогічного колективу до науково-дослідницької, експериментальної та творчої діяльності, спрямованої на вдосконалення, оновлення й розвиток навчально-виховного процесу в Лемешівській ЗОШ I-III ступенів.

На основі діагностування, аналізу інформації про стан професійної компетентності педагогів, їх потреб і складнощів, що виникають в роботі, глибокого аналізу навченості, розвитку вихованості школярів, кількісного і якісного складу педагогічних кадрів була побудована структура методичної роботи, зміст і мета якої виходить з проблеми ЗЗСО

Лемешівської ЗОШ I-III ступенів.:

**«Застосування сучасних освітніх технологій з метою формування інформаційно – компетентного випускника та професійної компетентності педагога»** та розроблено план заходів з реалізації проблеми.

Основними напрямками організації методичної роботи ЗЗСО вважати:

- створення умов розвитку педагогічної майстерності, творчої ініціативи педагогічних працівників;
- вивчення потреб і надання практичної допомоги молодим спеціалістам та іншим педагогічним працівникам, у тому числі в період підготовки їх до атестації;
- упровадження сучасних освітніх технологій, інтерактивних методів організації навчання і виховання.

Зміст методичної роботи реалізовується через колективні, групові та індивідуальні форми, завдання яких – сформувати творчу особистість вчителя, мета яких – досягнення педагогами вершин педагогічної майстерності.

У ЗЗСО працюють такі методичні об'єднання:

- вчителів початкових класів, керівник Бодягіна Л.В.,
- класних керівників, керівник Заєць В.П.
- вчителів гуманітарних дисциплін, керівник Лобас К.М.
- методичне об'єднання вчителів природничо-математичних дисциплін, керівник Населенко М.У.

З метою надання методичної допомоги молодим спеціалістам, вивчення і впровадження ППД вчителів, протягом року проводились предметні тижні вчителів, що атестуються, педагогічні читання.

Працюючи над проблемою, кожне методичне об'єднання обирає свою конкретну, яка тісно пов'язана із проблемою районної та шкільної методичної служби.

Аналіз підсумків роботи показав, що педколектив успішно працював над реалізацією проблем, визначених перед школою, кожним вчителем. Концентрація зусиль була спрямована на перший етап роботи над

єдиною науково-методичною темою школи. На засіданнях методичного об'єднання, творчих групах, методичних семінарах, семінар-практикумах тощо, багато уваги приділялось теоретичному опрацюванню питань особистісно зорієнтованого навчання і виховання учнів, вивченню нових педагогічних технологій, йшов пошук удосконалення уроку в умовах реформування національної школи.

Методична робота з педагогічними кадрами у 2019-2020 н.р. у навчальному закладі була спрямована на вдосконалення професійної майстерності кожного вчителя. Педагогічний колектив продовжив працювати над реалізацією проблеми **«Застосування сучасних освітніх технологій з метою формування інформаційно – компетентного випускника та професійної компетентності педагога»**.

Система методичної роботи в школі була спрямована на розвиток творчої особистості учня та вчителя. Головні зусилля були зосереджені на наданні реальної допомоги педагогам у підвищенні їхньої професійної майстерності, створенні творчої атмосфери, яка б сприяла пошуку та застосуванню освітніх технологій педагогічними працівниками..

**Планування методичної ради включало такі основні напрямки:**

ефективність роботи методичних об'єднань школи із впровадженням у практику роботи інноваційних технологій та їх елементів;

проведення методичних нарад;

забезпечення самоосвіти вчителів.

В школі працює 4 МО, які організовували та проводили предметні тижні, тематичні свята та конкурси.

МО початкових класів протягом року проводило засідання, на яких були розглянуті методичні рекомендації МОН України про викладання навчальних предметів НУШ у 2019 – 2020 н.р., опрацьовані критерії оцінювання для учнів 3,4 класів, особливості оцінювання учнів 2 класу НУШ. Члени МО обмінювалися досвідом з питання «Створення ситуації успіху молодших школярів через комунікативну компетентність» (Заєць А.Л.).

Були обговоренні доповіді «Формування комунікативних умінь» (Бодягіна Л.В.), «Організація навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти» (Дудка О.М., Томилець К.Л.)

«Корекційно – комунікативне навчання в контексті особистісно – орієнтованої освіти» (Савенко О.В.).

Обговорювалися тестування як об'єктивний метод контролю якості, знань учнів під час дистанційного навчання, а також тренінгове заняття «Я крокую до майстерності».

Також члени МО початкових класів на своїх засіданнях вивчали «Абетку директора». Бодягіна Л.В. ознайомила з « Булінгом в освітньому середовищі». Був проведений аналіз роботи із слабовстигаючими учнями. Учасники МО розглянули питання адаптації учнів 1 класу, поєднання традиційних і нетрадиційних форм організації навчально – виховного процесу та ГПД, практичного використання інтерактивних методів на уроках в початковій школі.

Вся робота МО природничо – математичного циклу в 2019-2020н.р. була направлена на вивчення творчих компетентностей учнів з відповідних предметів. Були проведені показові уроки: урок історії в 7 класі «Володимир Великий» (Патук Н.В.), урок геометрії в 9 класі «Додавання і віднімання векторів» (Філіпченко О.А.).

З 21.10 по 25.10.2019 р. змістовно і цікаво пройшов тиждень математики (Філіпченко О.А.). Старченко І.В. провела урок біології в 10 класі на тему: «Вітаміни, їхня роль в обміні речовин».

Всі члени МО природничо – математичного циклу брали участь у проведенні круглого столу «Міжпредметні проекти як засіб формування якісно нових компетентностей учнів». Застосовують метод проектів вчителі: Старченко І.В., Погребовська Н.Г., Патук Н.В. Патук Н.В. провела правознавчу гру «Право. Закон. Обов'язки».

Патук Н.В. була учасником в номінації «Методична розробка уроку» VIII-го Всеукраїнського конкурсу «Творчий вчитель – обдарований учень» з роботою «Урок Гетьман Кирило Григорович Розумовський, його діяльність. Остаточна ліквідація гетьманства».

А також Патук Н.В. друкувалась в фаховому журналі з розробками «Володимир Великий» ( Історія України, 7 клас), «Греко – перські війни» ( 6 клас); виховний захід «Пам'ятки архітектури с. Лемеші».

Вся робота МО природничо – математичного циклу в 2019-2020 н.р. була направлена на вивчення формування творчих компетентностей учнів з відповідних предметів. Вчитель біології Погребовська Н.Г. в 11 класі провела показовий урок на тему «Сучасні екологічні проблеми у світі та Україні».

До дня пам'яті Голодомору був проведений захід «Замордовані голодом»

Дистанційно пройшли позакласні заходи з географії «Географ – ерудит», з фізики «Перший політ у космос Ю.Гагаріна».

МО гуманітарного циклу працювало над проблемою «Використання інноваційних технологій для удосконалення умінь і навичок учнів у вивченні української, російської, англійської мов, української та зарубіжної літератури».

На засіданні МО обговорювали теми «Використання ігрової форми навчання на уроках мови та літератури». У роботі МО учасники не раз зверталися до сутності проблемного навчання і його реалізації, тому доповідь «Роль і місце проблемних ситуацій у розвитку творчого мислення дітей» знову була актуальною. Досвідом з організації проблемних ситуацій, формування проблеми і її вирішення поділились досвідченні вчителі Заєць В.П., Федотова Н.І..

З 11 по 15 листопада в школі був проведений Тиждень української писемності та мови. Цікаво пройшов конкурс знавців української мови «Мова наша калинова», мовленнєвий квест «Одна вона у нас така – уся співуча та дзвінка», конкурс з розгадування ребусів та загальношкільний захід «Я обираю українську мову» (Лобас К.М.).

Цікаво, із застосуванням інтерактивних технологій, Лобас К.М. провела показовий урок у 7 класі на тему «Ступені порівняння прикметників».

Також МО гуманітарного циклу підсумувало результативність всеукраїнських предметних олімпіад II етапу.

У школі був проведений захід на вшанування пам'яті до Дня народження Тараса Шевченка «Боротьба за незалежність. Поема «Кавказ», «Борітеся – поборете!» ( відео інформативний журнал та літературні читання), які підготувала та провела керівник МО Лобас К.М.

МО класних керівників працювало над проблемою «Використання сучасних освітніх технологій у створенні цілеспрямованого процесу виховання інформаційно – компетентного випускника» .

На засіданнях МО використовують сучасні методичні прийоми. Класні керівники розвивали уміння формування успішної особистості, яка здатна себе проявити в різних сферах життя, до прикладу:

а) технологія «Створення ситуації успіху» – практичні заняття «Аналіз класних зборів» (голова МО Заєць В.П.)

б) інформаційно – комунікаційні технології –практичні заняття «Методика педагогічного керівництва розвитком учнівського самоврядування» (педагог – організатор Погребовська Н.Г.)

в) проектна технологія «Свято осені» в 9 класі (Лопата К.О.)

Учні 5-го класу, проходячи адаптацію, під керівництвом класного керівника Патук Н.В., провели традиційний захід «Посвята в 5-ти класники».

МО класних керівників започаткувало проведення колективно – творчих справ. Був проведений захід – панорама учителями : Лобас К.М. ( 7 клас), Мозолєвська І.С. (10 клас). На засіданні обговорювалися здоров'язберігаючі технології. МО класних керівників допомагало у розвитку педагогічної майстерності інноваційного стилю спілкування педагогів, учнів

і батьків, виробленню професійної компетентності та творчості класних керівників. Застосовуючи сучасні освітні технології у виховній роботі, педагоги сприяли розвитку особистості вчителів, підвищували їх рівень активності, розвивали здібності альтернативного мислення та вміння розробляти стратегії пошуку рішень.

Заступник директора з навчально – виховної роботи Федотова Н.І. підвела підсумки моніторингу та діаграми якості знань учнів з кожного навчального предмету, проаналізувала ріст і прогалини у знаннях учнів. Результати моніторингових досліджень розглядались на засіданні методичної ради та були вироблені методичні рекомендації.

Виховна робота з учнями здійснювалася відповідно до Законів України „Про освіту”, „Про загальну середню освіту”, Концепції виховання дітей і молоді у національній системі освіти, програми „Психолого-педагогічне проектування соціального розвитку особистості учнів”. В школі створено основи виховної системи, яка є ефективною, має реальні шляхи розвитку й удосконалення.

Наша освіта має повною мірою виконувати свою важливу місію прищеплення молодим поколінням загальнолюдських і національних цінностей та ідеалів, плекання їхніх патріотичних почуттів, допомагати усвідомити неприпустимість розмежування української спільноти за регіональною, етнічною, релігійною, соціально-політичною чи будь-якою іншою ознакою.

Виховна робота проводилась за 7 напрямками:

- національно – патріотичне виховання;
- художньо – естетичне виховання;
- морально-етичне виховання;
- родинне виховання;
- формування здорового способу життя, екологічне виховання;
- трудове виховання і профорієнтація;
- превентивне виховання і соціальний захист;
- Екологічне виховання

У школі у 2019/2020 н.р. працювало 11 класних керівників. Кожний класний керівник складав орієнтовний план проведення класних виховних годин.

Класні керівники спланували виховну роботу на основі річного плану роботи школи. До плану були внесені заходи районного, шкільного рівнів, а

також кожний класний керівник складав орієнтовний план проведення класних виховних годин.

Згідно з річним планом школи було заплановано і проведено комплекс виховних заходів:

- Свято першого дзвоника
- Свято День Учителя
- Свято «День здоров'я»
- Посвята в Першокласники
- Свято «День Святого Миколая»
- Новорічний концерт
- Концерт до Дня всіх закоханих
- Концерт до свята 8 Березня

Кропітку роботу з класними колективами у 2019/2020 навчальному році проводили Заєць А.Л. (4кл), Бадягіна Л.В. (3кл), Патук Н.В. (5 кл), Пищик А.П. (11 кл).

Але, загальним недоліком у роботі класних керівників був недостатньо високий рівень організації класних годин, що сприяло розвитку невихованості учнів. Слід зауважити, що в більшості випадків причина, яка лежить в основі девіантної поведінки учнів, – це відсутній або недостатній контроль з боку батьків, неналагоджений зв'язок між школою та батьками. Саме виховання ввічливого ставлення до оточуючих, етична поведінка, здорові навички – це ті питання, які повинні розглядати класні керівники на класних годинах. Тому адміністрація планує встановити дієвий персональний контроль за роботою класних керівників, які не у повній мірі виконували обов'язки по здійсненню контролю за відвідуванням учнями навчальних занять. У зв'язку з цим адміністрацією закладу сплановані виробничі та інструктивні наради з цих питань, батьківські збори та адміністративний контроль, само- та взаємоконтроль за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням п. 15 Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку.

Одним з напрямів роботи школи було створення освітнього середовища для розвитку здорової дитини, формування в учнів свідомого ставлення до свого життя і здоров'я, оволодіння навичками безпечного життя і здорової поведінки.

На стан здоров'я впливає багато чинників, а саме: несприятливе навколишнє середовище, погіршення санітарно-гігієнічних умов навчання та якості медичного обслуговування, поширення шкідливих звичок серед учнівської молоді тощо. Це викликає серйозне занепокоєння. Як показує



практика, найбільш рушійний вплив на стан здоров'я молоді здійснює поширення шкідливих звичок. Сьогодні завданням кожного вчителя школи є пропаганда та навчання учнів здоровому способу життя, профілактиці алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії та СНІДУ. Тому вже під час проведення вересневих батьківських зборів цим питанням необхідно приділити багато уваги, зупинитись на взаємодії між школою та родинами щодо профілактики негативних факторів, які впливають на стан здоров'я.

На жаль, ці хвороби дуже помолодшали і створюють для суспільства очевидну загрозу. Відчувається за потребу розгляд цих питань як в урочний, так і в позаурочний час. Всі ці знання необхідно перетворювати у переконання, це робота і педагогів, і бібліотекаря, і батьків. Ситуація загострюється також через зростання популярності в дитячому та молодіжному середовищі привабливих видів нефізичної діяльності (комп'ютерні ігри тощо).

Саме тому головним завданням педагогів, батьків є формування позитивного ставлення учнів до занять фізичної культури та підвищення рівня їх рухової активності. Одним із шляхів до цього є вдосконалення системи оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичної культури, здійснення оцінювання на основі особистісно зорієнтованого підходу. З метою підвищення інтересу учнів до занять спортом вчителем фізичної культури поряд з оцінюванням за навчальними нормативами необхідно враховувати активну роботу учнів на уроках фізичної культури, участь учнів у змаганнях усіх рівнів.

Робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності в школі велась відповідно до:

- статей 43, 50 Конституції України;
- Закону України «Про освіту», стаття 26;
- кодексу законів про працю України, статті 2, 10, 13;
- Закону України «Про охорону праці», статті 6, 7, 10, 15, 19, 25;
- наказів Міністерства освіти і науки України № 563 від 01.08.2001р. «Про затвердження положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально – виховного процесу в закладах освіти» і № 616 від 31.08.2001р. «Про затвердження положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально – виховного процесу в навчальних закладах».

В школі проводиться систематична робота із попередження дитячого травматизму та пропаганди здорового способу життя. В класних кімнатах оформлені куточки з попередження дитячого травматизму. Система профілактичної роботи з цих питань включає в себе комплекси занять за розділами, які учні вивчають на уроках «Основи здоров'я» та на годинах спілкування. Стан роботи з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії під час навчально–виховного процесу в школі у 2019/2020 навчальному році знаходився під щоденним контролем адміністрації школи.

З метою організації роботи з охорони праці та забезпечення безпеки життєдіяльності учасників навчально–виховного процесу перед початком навчального року видано відповідні накази, розроблені посадові інструкції та інструкції з охорони праці для всіх працівників, видані працівникам під підпис. У наявності журнали реєстрації інструктажів, обліку дитячого та дорослого травматизму, пожеж тощо.

Відповідно до «Типового положення про організацію навчання з питань охорони праці» проводилось навчання працівників школи з питань охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки тощо.

Уся документація в школі відповідає діючим нормативним документам.

Були видані накази про організацію роботи з охорони праці, заповнені акти–дозволи на проведення занять у кабінетах, акт перевірки готовності школи на 2019/2020 навчальний рік.

На кожному поверсі розташований план евакуації на випадок пожежі або інших стихійних лих; в школі оформлено куточок з безпеки життєдіяльності.

На радах при директорові періодично заслуховувались питання з охорони праці, дитячого та дорослого травматизму.

Питання з безпеки життєдіяльності учнів під час канікул, у побуті й громадських місцях, на вулиці тощо обговорювались на батьківських зборах.

Усі заплановані заходи з охорони праці, техніки безпеки на 2019/2020 н.р. проведено:

- з 01.09.2019 р. в кожному класі був проведений Єдиний день безпеки дорожнього руху та Тиждень безпеки дорожнього руху ;

- виховні заходи, тематичні виставки, конкурси за даною тематикою, кожний класний керівник розробив додаткові заходи для роботи з класом з попередження усіх видів дитячого травматизму;

- у класних журналах 5-11-х класів згідно методичним рекомендаціям відведені окремі сторінки для бесід з правил дорожнього руху, правил протипожежної безпеки, з профілактики отруєння, правила безпеки при користуванні газом, правила безпеки з користування електроприладами, правила безпеки з вибухонебезпечними предметами, правила безпеки на воді та інші виховні заходи з попередження усіх видів дитячого травматизму;

- класними керівниками велись бесіди: «Я обираю здоровий спосіб життя» (з профілактики ВІЛ/СНІДу);

- бесіди з попередження усіх видів дитячого травматизму перед виходом на осінні, зимові та літні канікули, бесіди були записані в щоденники;

У 2019-2020 навчальному році педагогічному колективу необхідно продовжити систематичну роз'яснювальну роботу з питань попередження дитячого травматизму та контроль за поведінкою учнів на перервах та під час екскурсій.

З метою чіткої організації та підвищення ефективної діяльності педагогічного колективу з формування правової культури та попередження правопорушень, з початку 2019/2020 навчального року у річному плані роботи школи окремим розділом було сплановано заходи з профілактики правопорушень та правового виховання серед учнів.

Основна мета роботи школи в цьому напрямку - координація зусиль педагогічного колективу, запобігання правопорушень, надання допомоги вчителям, класним керівникам, батькам, що цього вимагали; охорона прав дитини.

Індивідуальна робота з учнями та їх батьками проводиться систематично з метою профілактики правопорушень та виконання закону України «Про загальну середню освіту».

У школі ведеться робота з ранньої профілактики правопорушень серед учнів(рейд «Урок», «Запізнення», «Зовнішній вигляд», «Паління»).

Плани індивідуальної роботи з учнями групи «Ризику» були складені у вересні. За цей час з учнями була проведена діагностика індивідуальних особливостей за різними методиками; бесіди «Культура поведінки», «Відповідальність за правопорушення», «Дотримання шкільної етики», «Ні – шкідливим звичкам», «Компроміс - показник слабкості або зрілої

особистості», «Я обираю здоровий спосіб життя», «Паління не прикраса і не шарм». У планах виховної роботи класних керівників було заплановано бесіди з правового виховання, бесіди з профілактики правопорушень, тиждень правових знань, робота з батьками дітей, схильних до правопорушень, питання з профілактики правопорушень включені до порядку денного батьківських зборів.

Класні керівники у класних журналах заповнювали щодня сторінку обліку відвідування учнями уроків, підбиваючи підсумки відвідування школи кожного семестру.

Протягом року діти групи «Ризику» залучалися до участі в позакласній роботі.

Концепція про права людини, яка набула чинності в Україні, дитиною вважає кожну людську істоту до досягнення нею 18-річного віку. В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питанням соціального забезпечення, судами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини, особливо дітям пільгових категорій.

Відповідно до соціального паспорту на кінець року у школі навчалися:

Протягом навчального року постійно проводилися зустрічі класних керівників з опікунами, відвідували їх вдома з метою контролю виконання їх обов'язків, проводилися індивідуальні консультації. Усі опікуни були ознайомлені з їх обов'язками згідно «Правил опіки і піклування», затверджених 26.05.1999р. №34/166/88, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України від 17.06.1999р.

До свята Нового року діти пільгових категорій відвідували різноманітні концерти та отримали новорічні подарунки.

У 2019-2020 навчальному році робота педагога-організатора була спрямована на реалізацію Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх закладів України» та виховної проблеми школи «Створення оптимальних умов виховного процесу з метою формування ключових компетенцій педагогічних та учнівських колективів на основі використання інноваційних технологій в атмосфері співробітництва і конструктивної взаємодії»

Шляхом реалізації таких завдань є:

- Залучення учнівського активу до профілактичної роботи щодо попередження негативних проявів серед учнів;

- створення системи роботи зі здібними учнями щодо підготовки їх умов виховного процесу з метою формування ключових компетенцій педагогічних та учнівських колективів на основі використання інноваційних технологій в атмосфері співробітництва і конструктивної взаємодії » шляхом реалізації таких завдань є:

- формування у особистості вміння цінувати себе як носія фізичних, інтелектуальних, духовних та моральних сил;

- застосовування інтерактивних методів в проведенні виховних заходів з використанням новітніх інформаційних технологій;

- формування системи загальнокультурних та національних цінностей кожної дитини;

- продовження роботи з розвитку соціальної активності вихованців через різні форми учнівського самоврядування, удосконалення рейтингової системи до участі в районних, обласних та Всеукраїнських творчих конкурсах;

- удосконалення технології виховного процесу шляхом проведення заходів щодо підвищення методичної майстерності класних керівників;

- удосконалення діяльності з організації батьківського всеобучу через проведення засідань батьківського лекторію з урахуванням вікових особливостей учнів;

- продовження роботи з надання психологічного та соціального супроводу виховної діяльності;

- організація екскурсійної та краєзнавчої діяльності через проведення навчально-тематичних екскурсій по рідному краю та Україні.

Зазначені завдання були спрямовані на виконання основної мети виховної роботи у школі , а саме – виховувати учня активним, свідомим громадянином незалежної держави, формувати здатність до адаптації у суспільному житті.

Реалізація основних завдань і принципів виховання здійснювалася в ряді пріоритетних напрямків відповідно до Програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1243 від 31.10.2011р.

Виховна робота в школі проводилася за такими орієнтирами:

- ціннісне ставлення до себе;
- ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей;
- ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави;

- ціннісне ставлення до праці;
- ціннісне ставлення до природи;
- ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

Реалізація основних завдань і принципів виховання здійснювалась шляхом планової організації органів учнівського самоврядування школи. Протягом року проводилися загальношкільні свята та заходи, тематичні лінійки, бесіди, рейди по перевірці відвідування школи учнями, дотримання санітарно-гігієнічних норм в класних кімнатах та зовнішньому вигляді учнів; засідання шкільного комітету, робота над проектами, участь у заходах та конкурсах.

Важливим аспектом самоорганізації дитини є учнівське самоврядування, що є універсальною формою організаторської діяльності, яку можна вважати способом організації життя шкільного колективу та чинником творчої самореалізації особистості.

Через залучення учнів до діяльності учнівського самоврядування відбувається підготовка майбутніх активних громадян держави.

У Лемешівській ЗОШ І-ІІІ ст. функціонує:

- ✓ козацька організація «Джура» (1-4класи);
  - ✓ дитяче організація «Веселка» (для учнів 5-8 класів) та
  - ✓ об'єднання старшокласників «Дивоцвіт» (9-11класи),
- які мають на меті виховання творчої, соціально - активної особистості, здатної до саморозвитку й самореалізації.

На початку 2019-2020 навчального року відбулися чергові вибори Голови ради учнівського самоврядування.

Головою ради учнівського самоврядування залишилася учениця 11 класу Бурса Софія.

Продовжили свою роботу 5 комісій:

#### **«Навчальна комісія»**

**Голова комісії – Митько Анастасія – учениця 10 класу.**

Мета: організація інтелектуального розвитку дітей і молоді з урахуванням їхніх інтересів, залучення школярів до підготовки та проведення інтелектуальних програм та конкурсів.

Завдання: організувати виставки, конкурси з різних навчальних дисциплін, допомагати учням, що не встигають, надаючи їм консультації.

#### **«Розпорядницька комісія».**

**Голова комісії – Іванова Катерина, учениця 8 класу.**

Мета: бережливе ставлення до шкільного майна та привити любов до прекрасного.

Завдання: догляд за квітами, санітарний стан школи та зовнішній вигляд учнів.

#### **«Комісія цікавих справ».**

**Голова комісії – Матюшко Анна, учениця 11 класу.**

Мета: організація змістовного дозвілля дітей і молоді з урахуванням їхніх інтересів; залучення дітей та підлітків на основі ініціативи до підготовки та проведення творчих справ, дозвільних програм.

Завдання: піклуватися про естетичне виховання школярів, розвиток їх художніх здібностей; брати участь у художньому оформленні школи; організувати і проводити концерти, шоу-програми.

#### **«Дисципліни та порядку».**

**Голова комісії – Матюшко Дар'я, учениця 6 класу.**

Мета: підтримка дисципліни у шкільному колективі учнів.

Завдання: контролювати чергування класів по школі; спізнення на уроки, проводити антитютюнову профілактично-роз'яснювальну роботу .

Члени комісії проводили акції по попередженню тютюнопаління серед школярів, оформленні виставок малюнків в рамках місячника морально-правового виховання, рейди по перевірці чергування по школі, стану класних куточків, куточків національної символіки.

#### **«Прес - центр».**

**Голова комісії – Томилець Ольга, учениця 10 класу.**

Мета: вивчення громадської думки учнів про шкільне життя; висвітлення подій шкільного життя, роботи учнівського самоврядування.

Завдання: прес-центр об'єднує учнів, які збирають інформацію про різні події шкільного життя , висвітлюють їх на стенді учнівського самоврядування, перевіряють стан класних куточків.

Працюючи над реалізацією плану виховної роботи школи, плану педагога - організатора та планів роботи учнівського самоврядування школи, учні брали участь у загальношкільних заходах:

- свято Першого дзвоника;
- святковий концерт до Дня Вчителя;
- свято «Посвята в козачата»;

- Козацький квест ;
- свято Осені;
- свято «Посвята в першокласники»;
- виставка «Овочева родина»;
- концерт до св. Миколая;
- Новорічні свята;
- зустріч випускників «Наша школа – наша історія»;
- посвята в старшокласники;
- свято 8 Березня, та багато інших.

Протягом року в школі проводилися заходи по відзначенню пам'ятних дат:

- вшануванню видатних українців;
- свята рідної мови;
- Дня Соборності України;
- вшанування пам'яті Героїв Крут;
- дня Гідності та Свободи до Дня Революції Гідності;
- державних символів;
- Всевітній день боротьби зі СНІДом;
- Гра «Права. Закони. Обов'язки»;
- «Пам'яті Героїв Небесної Сотні»;
- тижні громадянського виховання тощо.

Традиційними стали проведення святкувань:

- Дня Збройних Сил України;
- Дня захисника Вітчизни;
- Дня української письменності;
- Шевченківських днів

Також були проведені різноманітні акції:

- «Серце до серця»;
- «Допоможи птахам узимку»;
- «Замість ялинки – букет»;
- «Бережіть первоцвіти»;
- «Посади дерево»;
- «Зробимо Україну чистою», «Шкільне подвір'я»;
- Операція «Живи, книго!»;
- «Запали свічку пам'яті»;
- виставка малюнків «Безпека понад усе» та інші.

Проводили рейди по перевірці стану підручників, санітарного стану класних кімнат, зовнішнього вигляду учнів, результати яких висвітлювали на



загальношкільних лінійках та звітах учнівського самоврядування і обговорювали на засіданнях.

У цілому роботу учнівського самоврядування у 2019-2020 році можна визнати задовільною.

Основними засобами вдосконалення педагогічної допомоги учнівському самоврядуванню було: забезпечення реальних прав та обов'язків органів самоврядування; підвищення довіри педагогів до рішень учнівського колективу; кваліфікована, тактовна допомога; цілеспрямоване навчання учнів складній справі організації життя учнівського колективу.

**Основною метою у вихованні учнів у 2020-2021 навчальному році** буде формування громадянина, патріота, інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову протистояти асоціальним впливам, вправлятися з особистими проблемами, творити себе і оточуючий світ.

У роботі з учнями продовжуємо керуватися Основними орієнтирами виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України, Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, методичними рекомендаціями з питань організації виховної роботи у навчальних закладах та здійснювати виховну діяльність у відповідності до наступних ключових напрямів:

- ціннісне ставлення до себе;
- ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей;
- ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави;
- ціннісне ставлення до праці;
- ціннісне ставлення до природи;
- ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

**Завдання на наступний рік:**

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості відповідно до її інтересів та суспільних вимог;
- врахування вікових та індивідуальних особливостей школярів, особистісних новоутворень школярів, що передбачає вибір доцільного змісту, форм і методів та відповідних виховних технологій;
- закріплення широких соціальних мотивів громадянського обов'язку, необхідності приносити користь своїй державі;
- врахування соціальних мотивів, які стають більш диференційовані і дійові за рахунок розширення контактів школярів з ровесниками і вчителями;
- виховання національної свідомості, любові до рідної землі, родини, свого народу, держави;

- формування мовної культури, оволодіння і вживання української мови як духовного коду нації;
- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- забезпечення соціального захисту вихованців, їх психічного і фізичного здоров'я, вироблення спільно з учителями – предметниками, батьками оптимального режиму життя й організації навчання, створення сприятливого мікроклімату спілкування у класному колективі;
- залучення до здійснення виховного процесу батьків, організація сімейно-родинного виховання;
- спонукання зростаючої особистості до протидії проявам аморальності, правопорушень,
- координація роботи учнівського самоврядування;
- активізація та покращення роботи учнівської ради з учнями початкової школи;
- залучення учнівської ради до підготовки та проведення виховних заходів, свят та акцій
- участь у районних заходах та семінарах;

Освітня діяльність у школі неможлива без створення інформаційного простору, використання інформативних ресурсів між учасниками освітнього процесу.

Шкільна бібліотека як безпосередня частина простору теж долучається до виконання вищеназваних завдань. Адже бібліотека вже не може бути просто місцем доступу до інформації, пунктом видачі підручників.

Одним із завдань шкільної бібліотеки є формування інформаційної культури учня. Сьогодні обсяг інформації стрімко зростає. Саме тому головним для сучасного учня є вміння орієнтуватись в інформаційних ресурсах, критично їх оцінювати і використовувати потрібне.

Шкільна бібліотека поєднує в собі інформаційну, освітню, розвиваючу, культурну, виховну та функцію організації дозвілля .

Я, як бібліотекар, підбираю для учнів і вчителів навчальну, науково-популярну та художню літературу, формую в учасників освітнього процесу інформаційну компетентність. Я намагаюсь стати консультантом для учнів і вчителів з пошуку інформації.

Починаючи з вересня, ознайомлюю учнів з «Правилами користування бібліотекою», поновлюю роботу по Всеукраїнській акції «Живи, книго!»,

розробляю умови збереження підручників по Лемешівській ЗОШ І-ІІІ ступенів.

Протягом вересня здійснила перереєстрацію читачів на 2019-2020 н.р.

Неможливо уявити виховання інформаційної компетентності читачів без оформлення виставок. Постійно організовую тематичні книжкові виставки, виставки нових надходжень, виставки, присвячені пам'ятним датам, актуальним подіям сьогодення.

Великий інтерес викликають у читачів бесіди, підготовлені мною, класними керівниками та класоводами. Цікавою та змістовною виявилася бесіда «Звідки книга прийшла?» та «Іду з дитинства до Тараса», «Книги – наші вірні друзі».

Основні показники роботи бібліотеки

Фонд художньої літератури бібліотеки становить – 9109 примірників

Фонд підручників на 29.05.20 р. – 2673 примірника

Читачів – 65

Загальний фонд бібліотеки – 11782 примірники

**Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення**

Адміністрацією навчального закладу постійно здійснюється контроль за виконанням планів, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробляються рекомендації щодо їх покращення.

Відповідно до річного плану здійснення внутрішнього контролю в 2020/2021 навчальному році буде вивчатися питання стану викладання таких предметів: зарубіжна література, російська мова, англійська мова, історія, географія, біологія.

**Очікувані результати здобувачів освіти**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати учитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх

предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

### **Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти**

Психолого–педагогічний супровід навчально-виховного процесу здійснюється на основі річного плану роботи за основними видами діяльності: діагностика, корекція, реабілітація, профілактика, прогностика.

Діагностична робота спрямована на одержання необхідної інформації щодо особистості окремого учня, особливостей первинного колективу та референтних груп учнів із метою виявлення найбільш оптимальних шляхів оптимізації навчально-виховного процесу в ЗЗСО, включає в себе соціально-психологічні та соціально-педагогічні дослідження, моніторинги в школі серед дітей, діагностичні дослідження серед батьків та педпрацівників.

Досліджується рівень соціально – психологічної адаптації учнів 1-их класів до навчання в школі та рівень адаптації п'ятикласників до нових умов навчання. Результати даних досліджень були систематизуються, представляються дирекції ЗЗСО

Особлива увага приділяється діагностиці інтересів та схильностей учнів 9-х класів. Робота спрямована на надання психологічної допомоги старшокласникам у професійному самовизначенні та побудові ними життєвих перспектив, особливо з опорою на рівень сформованості життєвих компетенцій.

Вивчається проблема жорстокості, проявів насильства в учнівському середовищі та стану вживання учнівською молоддю наркотичних речовин, алкоголю, тютюну.

Корекційно-відновлювальна робота проводиться в формі

індивідуальних та групових занять за запитом класних керівників, батьків, адміністрації та за результатами психодіагностичних досліджень з учнями. Індивідуальна робота з школярами здійснюється з метою розвитку когнітивної сфери та подолання негативних проявів у спілкуванні, зниження рівня тривожності.

Групові, корекційні та розвивальні заняття проводяться з учнями початкової, середньої та старшої ланок школи направлені на формування соціальних і комунікативних умінь, необхідних для встановлення міжособистісних відношень з однолітками і відповідних рольових стосунків з вчителями; розвитку у дітей когнітивних умінь і здібностей, необхідних для успішного навчання в школі; стійкої самооцінки та низького рівня шкільної тривожності; формування свідомої поведінки; розвиток обдарованості; знайомство зі світом професій.

Консультативна робота, яка проводиться у ЗЗСО включає в себе консультації педагогічних працівників, батьків, та учнів. Просвітницька робота з батьками, учнями, вчителями проводиться у формі ділових ігор, занять з елементами тренінгу, психологічних вернісажів, презентаційних меседжів.

Педагоги Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів є активними учасниками психологічних семінарів, психолого-медико-педагогічних консилиумів.

Найбільша увага здобувачів освіти, педагогів та батьків звертається на вплив інформаційних технологій на психічне здоров'я учнів, профілактику дитячого суїциду, причини виникнення дитячої агресивності, готовність старшокласників до проходження ЗНО та ДПА, виховання культури поведінки у дітей, розв'язання конфліктних ситуацій у сім'ї, профілактику шкільного булінгу.

### **Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників Лемешівської ЗОШ І-ІІІ ступенів**

Дирекція навчального закладу постійно працює над підвищенням фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників, стимулює, заохочує творчих педагогів за пошук власних оригінальних підходів до вирішення проблем, удосконалення змісту навчально-виховного процесу.

Важливим фактором активізації інтелектуального потенціалу є взаємозбагачення педагогів у процесі навчання. А тому серед форм роботи переважають методи активного навчання дорослих, які дають можливість кожному розкрити свій творчий потенціал, виявити й оцінити свої можливості, активно співпрацювати з колегами. Завдяки фаховій майстерності педагогів в Лемешівській ЗОШ І-ІІІ ступенів проводяться шкільні, районні, творчі звіти, обмін досвідом.

Професійна підготовка вчителя не закінчується у стінах навчального закладу. Вона продовжується протягом усієї педагогічної діяльності.

Щороку педагогічні працівники проходять курси підвищення кваліфікації при ЧППО згідно перспективного плану, онлайн-курси, на порталі «Превентивна освіта», є слухачами вебінарів, які організовує

видавнича група «Основа», учасниками майстер-класів, психолого-педагогічних семінарів, семінарів-практикумів, кращі свої напрацювання пропагують через фахові періодичні видання тощо.

Таким чином педагоги Лемешівської ЗОШ I-III ступенів долучаються до творчої діяльності, мають змогу бути обізнаними із сучасними технологіями навчання, що сприяє підвищення їхньої фахової майстерності. Окремі вчителі навчального закладу мають сертифікати, які засвідчують їхнє право надавати якісні освітні послуги. Наявність сертифікатів дає можливість формувати ключові компетентності в здобувачів освіти, використовувати між предметні зв'язки, інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

## **Розділ 7**

### **Програмно-методичне забезпечення освітньої програми**

Для виконання освітніх програм ЗЗСО на 2020/2021 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника

Предмет	Програма
Укр. мова	Українська мова. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. (затверджена наказом МОН від 28.10.2010 № 1021, крім рівня стандарту; рівень стандарту зі змінами, затверджена наказом Міністерства від 14.07.2016 № 826.)
Укр. література	Українська література. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена наказом Міністерства від 28.10.2010 № 1021, крім академічного рівня та рівня стандарту, затверджена наказом МОН від 14.07.2016 № 826.
Алгебра	Математика. Навчальні програми для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, поглиблене вивчення). Наказ МОН від 14.07.2016 № 826
Геометрія	Математика. Навчальні програми для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, поглиблене вивчення). Наказ МОН від 14.07.2016 № 826
Зарубіжна література	Світова література. 10-11 класи - за програмами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки від 28.10.2010 № 1021, крім рівня стандарту та академічного рівня зі змінами 2016 року
Англійська мова	Іноземні мови . Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. (Рівень стандарту. Академічний рівень. Профільний рівень). Лист МОН від 22.02.2008 № 122
Біологія	Біологія. Програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів: рівень стандарту, зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826
Географія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10- 11 класи (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень). Наказ МОН від 28.10.2010 № 1021
Хімія	Хімія. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826).
Екологія	Рівень стандарту (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 року № 826)

## Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII ) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

ЗЗСО Лемешівська ЗОШ І-ІІІ ступенів працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя.

Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8<sup>30</sup> до 15<sup>05</sup> і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором . Упродовж навчального дня проводяться дві великі перерви для організації гарячого харчування дітей.

### Розклад дзвінків у Лемешівській ЗОШ І-ІІІ ступенів

на 2020-2021 н.р.:

#### 1-й урок 8.30 -9.15 год.

- ♣ перерва 9.05- 09.25 - 20 хвилин для 1 класу
- ♣ перерва 9.10- 09.25 - 15 хвилин для 2-4 класів
- ♣ перерва 9.15- 09.25 - 10 хвилин для 5-11 класів

#### 2-й урок 09.25- 10.10 год.

- ♣ перерва 10.00- 10.20 - 20 хвилин для 1 класу
- ♣ перерва 10.05- 10.20 - 15 хвилин для 2-4 класів
- ♣ перерва 10.10- 10.20 - 10 хвилин для 5-11 класів

#### 3-й урок 10.20 - 11.05 год.

- ♣ перерва 10.55- 11.25 - 30 хвилин для 1 класу
- ♣ перерва 11.00- 11.25 - 25 хвилин для 2-4 класів
- ♣ перерва 11.05- 11.25 - 20 хвилин для 5-11 класів

Харчування дітей  
1-4 класів

#### 4-й урок 11.25 - 12.10 год.

- ♣ перерва 12.00- 12.30 - 30 хвилин для 1 класу
- ♣ перерва 12.05- 12.30 - 25 хвилин для 2-4 класів
- ♣ перерва 12.10- 12.30 - 20 хвилин для 5-11 класів

Харчування дітей  
5-11 класів

#### 5-й урок 12.30.-13.15 год.

- ♣ перерва 13.10 \_\_\_\_\_ для 1 класу
- ♣ перерва 13.15 \_\_\_\_\_ для 2-4 класів
- ♣ перерва 13.15- 13.35 - 10 хвилин для 5-11 класів

#### 6-й урок 13.25 - 14.10 год.

- ♣ Перерва 14.10-14.20 год -10 хвилин

#### 7-й урок 14.25 - 15.10 год.



При складанні робочого навчального плану на 2020/2021 навчальний рік будуть деталізовані окремі розділи освітньої програми.

2020/2021 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2020 року та закінчується не пізніше 1 липня 2021 року. Орієнтовна структура навчального року: I семестр - з 01.09.2020 по 30.12.2020; II семестр - з 11.01.2020 по 28.05.2020.

Впродовж навчального року проводяться канікули: осінні канікули - з 30.10.2020 по 02.11.2020; зимові канікули - з 30.12.2020 по 11.01.2021; весняні канікули - з 22.03.2021 по 29.03.2021. Для учнів перших класів встановлюються додаткові канікули, орієнтовно, з 19.02.2021 по 26.02.2021.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 28 травня 2021 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

***Освітня програма закладу загальної середньої освіти Лемешівської ЗОШ I-III ступенів та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднені на веб-сайті закладу освіти за посиланням : <http://www.lemeshivska-zosh.cn.sch.in.ua/>***

Директор

Старченко І.В.